

19.3x23.7	1/2	עמוד 16	ארץ הגולן	20/04/2018	63226810-8
בנימין זאב הרצל - בהקשר לצינון - 80790					

אין בעל הנס מכיר בניסו

● הרב אהרן איזנטל

דרכם של בני אדם לקבל את ההישגים ואת הטוב כמובנים מאליהם. זה הזמן להאיר במקצת את משמעות הישגיה של מדינתנו, בפרוס שבעים שנה לעצמאותה

במלאת לה שבעים שנה, ישראל היא מעצמה ביטחונית, כלכלית, מדעית וטכנולוגית. מבחינה מדינית, ישראל היא מדינה מחוזרת ומוערכת על ידי רוב מדינות העולם. המדינה והחברה בישראל הגיעו להישגים מדהימים בכל תחומי החיים, על פי כל אמות מידה, זאת, חרף האתגרים הכבירים והייחודיים בפניהם עמדה מדינת ישראל, מיום ייסודה.

היכולת להביט לאחור בסיפוק, או להתבונן קדימה בתקווה, אינה באה באופן טבעי וכבר אמרו חכמים: "אין בעל הנס מכיר בנסו". דרכם של בני אדם לקבל את ההישגים ואת הטוב כמובנים מאליהם והדבר חל גם על הישגי המדינה בשבעים שנותיה. קביעה זו נכונה לרוב בני האדם, החסרים פרספקטיבה היסטורית.

על כן, באו פרקי מאמר זה להאיר במקצת את משמעות הישגיה של מדינתנו, בפרוס שבעים שנה לעצמאותה ולהביא למודעות, שההישגים הכבירים הנם פרי מאמץ מצטבר של רבים, שפעלו מתוך אמונה, מוטיבציה אנושית ואידאולוגית אדירה וזכו לסיוע ממרומים.

משער טיטוס עד הנוד הסודי

מכל האימפריות ששלטו בארץ ישראל, הייתה רומא האכזרית ביותר. היא גזרה גזרות שמד דתיות והענישה באכזריות כל מי שהפר אותן. נהרות דמים של יהודים נשפכו בידי הלגיונרים הרומים. רומא גם דאגה למצב תודעתי את ניצחונותיה על יהודה. המפורסם שבמפעלי הנצחה אלו הוא "שער טיטוס", שברומא, שנבנה לכבודו של המצביא הרומי שניצח את היהודים, במרד הגדול.

יהודי רומא נהגו שלא לעבור תחת שער טיטוס, משום שהוא סימל עבורם את הגלות הארוכה וכל מוראותיה. אך בה' באייר תש"ח, הם חרגו מנוהג זה. ביום ההכרזה על הקמת מדינת ישראל, הם נאספו בטבעיות, בלא שאיש קרא להם ובהובלת הרב פארדו, רבה של רומא, הם צעדו מתחת לשער, אבל בכיוון ההפוך מזה שצעד מצעד הניצחון של טיטוס. הם צעדו מתחת השער לכיוון דרום, לכיוון ארץ ישראל. בכך, הם ביטאו את תחושתם העמוקה, שההכרזה על הקמת מדינת ישראל היא סיום הגלות.

בחלקו הפנימי של השער, חקוק תבליט מפורסם ובו שחזור תהלוכת הובלת השלל והביזה מירושלים. במרכזה של התהלוכה, נישאת מנורת המקדש, על ידי החיילים הרומיים. בראשית ימי המדינה, הוקמה ועדה לעיצוב הסמל הממלכתי. מבין מאות ההצעות שהוצעו, קיבלה הוועדה את ההצעה שהציבה את מנורת המקדש במרכזו של הסמל הממלכתי, משום שחבריה חשו שאין סמל המשקף את רוחו של עם ישראל יותר ממנורת המקדש. הדגם המופיע בסמל לקוח מהתבליט בשער טיטוס, לומר – מה שהיווה סמל לגלות עם ישראל ולהשפלתו הוא גם סוד הישרדותו והוא סמל ריבונותו המתחדשת. עם הקמת מדינת ישראל, המנורה שבה כביכול לביתה המקורי.

הרומים הקדמונים לא הסתפקו רק בשערי ניצחון ברומא. על מנת ששמע הדיכוי של מרד היהודים יגיע לכל אדם באימפריה הרומית, הם הנפיקו סדרת מטבעות, בכל

סוגי המתכות, תחת השם "יהודה השבויה". בצדה האחד של המטבע, חקוקה דמות חייל רומי, עומד וחניתו בידו ואילו בצד השני של המטבע, יושבת דמות מוכנעת, לרוב דמות נשית, שידיה קשורות לאחור, המסמלת את יהודה. אין כמו מטבע, המגיעה לכל יד ברחבי העולם העתיק, כדי להעביר את המסר המוטבע בה. ציור זה אכן הטיב לבטא את מצבו של עם ישראל, קרוב לאלפיים שנה.

באה הקמת המדינה והשיבה לעם ישראל את כבודו הרמוס. הידיים שוחררו מהכבלים שהעולם הטיל על ידיה של בת יהודה והיא קמה וניצבה, זקופה ומשוחררת. מעתה, ניתן היה לצפות שהעולם כולו ישתתף בבנינו של העם בארצו, על מנת לתקן את העוול העצום שנעשה לאומה, שנתנה כל כך הרבה לאנושות. במשך כל שנות הגלות, רדפו את היהודים בכל מקום שבו הם ניסו להניח כף רגלם. השפלות, רדיפות דת, גירושים, פוגרומים, אינקוויזיציה, עלילות דם ולבסוף, מוראות השואה, שבה לוקטו היהודים מכל פינות אירופה על מנת להשמדם, כששאר האנושות שותפה לפשע, אדישה, שותקת, או חסרת אונים.

והנה, אף שהאומות הסכימו על הקמת מדינה ליהודים בארץ ישראל, עמד העולם מנגד כשהמדינה הצעירה הותקפה על ידי מדינות ערב שאיימו להחריבה. תל אביב וערי החוף הפוצצו שוב ושוב על ידי מטוסים מצר'יים, באין יכולת הגנה אווירית ובאותה שעה, הוטל אמברגו על ייצוא נשק למזרח התיכון ואי אפשר היה לרכוש מטוסים שיגנו על אזרחי ישראל. שוב נקשרו ידיה של בת יהודה. רק בזכות תושייתם של מספר ישראלים, נרכשו אמצעי לחימה בדרך לקטנית ובלתי לגאלית ממקורות מלווים. למאמץ והתושייה האנושיים, יש להוסיף את מה שתיאר מר צבי בן צור (עורך אתר ההעפלה והרכש בקום המדינה): "מבחינה היסטורית, הסתדרו העניינים לטובתנו, כאילו יד נעלמה תזמנה אותם: הנשק הצ'כי הקל הגיע בדיוק בזמן למבצע 'נחשון' וקרבות משמר העמק, מטוסי ה'מסרשמיט' מצ'כוסלובקיה הגיעו בדיוק בזמן לבלימת התקדמות הצבא המצרי על תל אביב, מספיק מטוסי תובלה ודלק מטוסים הצטברו בדיוק בזמן לביצועו של מבצע 'אבק' וכך הלאה".

עברו שבעים שנה מאותם ימים, שבהם היינו חדלי אונים מול מטוסי חיל האוויר המצרי זה עתה, הותר לפרסום רשמי, שמטוסי חיל האוויר הישראלי הם שהשמידו את הכור הגרעיני הסורי, לפני כעשור שנים. ישראל היא המדינה היחידה בעולם שחיל האוויר שלה השמיד שני כורים גרעיניים שבנו אויביתה. מהאימפריה הרומית, נשארו עתיקות מתפוררות ואילו צאצאי השבויים, שהובלו בתהלוכת הניצחון ברומא, חיים חיי חירות ואושר, בארץ מולדתם.

18.35x24.07	2/2	עמוד 17	ארץ הגולן	20/04/2018	63226809-6
בנימין זאב הרצל - בהקשר לצינו - 80790					

מאליה קפיטולינה לשנודות אתריקנית בירושלים

הרומים לא הסתפקו בחורבנה של ירושלים המפוארת מימי הורדוס ובשריפתו של בית המקדש. בעקבות מרד בר כוכבא, הם הקימו על חורבותיה של העיר היהודית עיר אלילית, אליה קפיטולינה שמה ומקדש אלילי על הר הבית. בכך, ביקשו למחוק כל זכר ליהדותה בת אלף השנים של ירושלים. אדוניה החדשים של העיר עשו כל שביכולתם להדיר רגל יהודית מהעיר ולמחוק כל זכר לעברה.

בתום התקופה הרומית, ירשה את העיר הקהילה הנוצרית. הנוצרים ראו בעצם חורבן ירושלים ובית המקדש השני, מחד ובבניית אליה קפיטולינה, מאידך, עדות לירידת קרנה של היהדות וצדקתה של הנצרות. עובדות אלו תמכו בשקר התיאולוגי שעליו נבנתה הנצרות ולפיו ייעודו המקראי של עם ישראל, לקידומה וישועתה של האנושות, ניטל ממנו והועבר לידיהם של בני הדת החדשה. מבחינה זאת, הם המשיכו את מעשי רומא. הנצרות טענה שהיא "עם ישראל" החדש ומכיוון שבמישור הקיומי לא ייתכנו שני עמי "ישראל", הנושאים את אותו ייעוד, ממילא אחד מהם מיותר. התוצאה הלוגית של החשיבה הנוצרית הייתה שאין עוד זכות קיום בעולם לעם היהודי, ממשך דרכו של עם ישראל המקראי. כך יש להבין את שתיקתו של פיוס ה-12, האפיפיור הנוצרי, אחרי שנודע לו על שואת היהודים וממדיה. זה היה ביטוי להשקפה תיאולוגית הרואה בטבח העם היהודי את ידי ההשגחה האלוקית ונקמתה.

המיתוס הנוצרי ההיסטורי, השולל מהעם היהודי את זכותו להתקיים כאומה, חדר לכל שכבות האנושות. מכאן, נבע הקושי הנפשי העצום של אומות העולם להכיר בקיומה של מדינת היהודים. גם היום, אחרי שכבר קיימת הכרה בזכותו של עמנו למדינה משלו, ככל העמים, עדיין לא ידוע לחלקים נרחבים באנושות טיב הקשר שבין קיומו העכשווי של העם היהודי לבין ההיסטוריה המקראית. לא לחינם נעשים מאמצים עצומים לנתק קשר זה, כמו למשל בהחלטות ההזיות באו"ם ובאונסק"ו, בדבר חוסר הקשר שבין העם היהודי לירושלים ולחברון, או בדבריו המגוחכים של אבו מאזן, לפיהם הפלסטינים הם המשכם של עמי כנען.

במישור המדיני והדיפלומטי, בא הדבר לידי ביטוי בחוסר ההכרה של מדינות העולם בירושלים כבירת ישראל, במשך שבעים שנות קיומה. אין כדבר הזה בשום מדינה בעולם, שעיר בירתה הרשמית איננה מוכרת על ידי הקהילה הבינ-לאומית.

והנה, בשנת השבעים לעצמאותה, קיבלה מדינת ישראל מתנה חשובה בדמות הכרה של ארצות הברית בירושלים כבירת המדינה

היהודית. ההכרה תלווה בהעברת השגרירות האמריקנית לירושלים, ביום העצמאות. במבט היסטורי רחב, יכולים אנו לסכם ולומר שהנה חלפו כאלפיים שנה מאז שנחרשה ירושלים ונאסרה בה דריסת כף רגל יהודית, על ידי צו הקיסר הרומי ועתה, קם נשיא המעצמה הגדולה בעולם וחתם על צו נשיאות, המכיר בירושלים כבירתו של העם העתיק, ששב למולדתו.

ישבו בשמים ישחקו

בשעה חגיגית זו, רצוי גם שלא לשכוח את התחזיות השחורות שהתנפצו אל סלע המציאות, את "נבואות" הפרשנים שהתפוגגו, את האזהרות והאתראות של המיואשים וחוזי הכזב שהתבדו. לזכור ולהסיק מסקנות. בעוד הלאומיות הישראלית הולכת ומשגשגת, הלאומיות הערבית מתפרקת והולכת, כולל הלאומיות הפלסטינית המלאכותית והעולם הערבי חוזר אל המגדר הדתי והשבטי שלו.

הוא חזה, "יהיו במדינה רק 2.3 מיליון יהודים...". ברם, נתוני הלשכה שבראשה עמד מלמדים שבשנת 2001, חיו במדינת ישראל כחמישה מיליון יהודים ובתחילת שנת 2018, נמנו כשישה וחצי מיליון יהודים. קצב הריבוי הולך וגדל והוא עומד על מיליון תושבים, בכל שבע שנים. בתקופה האחרונה, מזנק הפריון של העם היהודי בארץ, בעיקר בגלל העלייה היחסית בילודה במגזר החילוני. זה בא במקביל לעלייה במדדי האופטימיות, הקשר לשורשים, הפטריוטיות והאחריות הקולקטיבית.

ההיגד "אין בעל הנס מכיר בנסו" יכול להתפרש גם כפשוטו, שאין העובדות והנתונים ידועים לבעל הנס. כמה מאתנו יודעים על העלייה המדהימה של "התוצר לנפש" במדינת ישראל? ישראל עברה בעשור האחרון את רוב מדינות אירופה והיא בדרך לעקוף את בריטניה, צרפת וגרמניה. כך גם בממדים נוספים: בשנת ה-80', המקום הטוב ביותר להיוולד בו היה ארה"ב וישראל הייתה במקום ה-30. היום, ארה"ב מדורגת במקום ה-16 וישראל עלתה למקום ה-20. בממד "האושר העולמי" (הבוחר את התוצר הלאומי, ההוצאה לבריאות, חירותם של התושבים, מידת הנדיבות, התמיכה החברתית והיעדר שחיתות בממשל) ישראל נמצאת במקום ה-11 בעולם, מעל ארה"ב וגרמניה. זה עוד ילך וישתפר, בעזרת השם.

ולבסוף, דבר מה לעשור הבא: לפי דו"ח הלשכה לסטטיסטיקה החדש, תחצה מדינת ישראל בסוף 2024, את קו עשרת מיליון התושבים. כבר ראינו שהמציאות בארץ עולה על כל דמיון. שקיעתה של אירופה ועליית האסלאם עשויים לדחוף יהודים רבים לעלות לארץ ולשנות את מפת ההתיישבות בארץ. אך גם בלא התפתחות זו, אין ספק שהמשך הגידול הטבעי מהווה אתגר התיישבותי למדינת ישראל. יש לחשוב כיצד עלינו בגולן להיערך לקראת העשור הבא וליטול חלק בהתפתחות ברוכה זו.

בפרוס יום העצמאות השבעים למדינת ישראל, אפשר לומר בוודאות, שהמציאות עולה על כל דמיון, על כל חזון שעליו חלמו מייסדי המדינה היקרה שלנו. התקיים בנו הכתוב: "והיה ראשיתך מצער ואחריתך ישגה מאוד".

כמה יאה לסיים את דברינו בברכות מקרב לב לחברנו, יהודה הראל, איש החזון, שיקבל ביום העצמאות את פרס ישראל על חלקו הרב בהקמת ההתיישבות בגולן. הענקת אות ההוקרה הגבוה ביותר ליהודה, ביום העצמאות השבעים, מהווה, מעבר להוקרה האישית, גם ביטוי להוקרתה של מדינת ישראל להתיישבות בגולן כולה, במלאת לה חמישים שנה. כה לחי.

הצינות מדינת ישראל היא מרכז העולם היהודי כולו, בכל מובן שהוא. יהדות התפוצות הולכת ומידלדלת, לצערנו הרב, בשל ההתבוללות הנוגסת בה בכל פה ואילו כאן, מספר היהודים עולה בקצב גבוה, כששיעור הפריון הוא הגבוה ביותר בעולם המערבי.

כמה נלעגים נראים בשעה זו חוזי שווא לדורתיהם. הנה, למשל, תחזיתו של שמעון דובנוב, ההיסטוריון שהתנגד לצינונות, שקטל ב-1898 את חלום הצינונות של ד"ר הרצל: "עוד מאה שנה", כתב דובנוב, ב-1998, יחיו בארץ ישראל רק חצי מיליון יהודים. הצינונות המדינית היא חלום שווא...". פרופ' רוברטו בקי, מייסד הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ניסה לשכנע ב-1944 את בן גוריון, שלא להקים את המדינה, משום שלא תהיה מסה מספקת של יהודים בארץ: ב-2001, כך